

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА НЕВРОЛОГІЇ, НЕЙРОХІРУРГІЇ ТА ПСИХІАТРІЇ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан медичного факультету
_____ /О.О. Болдіжар/
« ____ » _____ 20 ____ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 36. НЕВРОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	222 «Медицина»
Освітня програма	Лікувальна справа
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «**Неврологія**» для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» освітньої програми «Лікувальна справа».

Розробники: Орос М.М., проф., д.мед.н., завідувач кафедри неврології, нейрохірургії та психіатрії, Студеняк Т.О., к.мед.н., доцент кафедри неврології, нейрохірургії та психіатрії.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Неврології, нейрохірургії та психіатрії

протокол № 5 від «17» травня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ Орос М.М.

Схвалено науково-методичною комісією медичного факультету

протокол № 2022-5 від « 19 » травня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Єлизавета СІРЧАК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки: четвертий	
Загальна кількість годин – 120	4	-
Кількість модулів – 2	Семестр: 7,8	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5,0 самостійної роботи студента – 25	80	-
	Лекції:	
	10	-
	Практичні (семінарські):	
		-
Вид підсумкового контролю:	Лабораторні:	
	70	-
Форма підсумкового контролю:	Самостійна робота:	
	40	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Неврологія**» є оволодіти топічною діагностикою уражень різних відділів нервової системи та постановкою нозологічного діагнозу у осіб з захворюваннями нервової системи.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

- ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані..
- ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
- ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.
- ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.
- ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.
- ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів.
- ФК 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.
- ФК 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.
- ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- ФК 15. Здатність до проведення експертизи працездатності.
- ФК 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
- ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
- ФК 22. Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.
- ФК 23. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.
- ФК 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.
- ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Неврологія**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 6 Медична біологія
- ОК 7 Медична та біологічна фізика
- ОК 8 Медична хімія
- ОК 9 Біоорганічна хімія
- ОК 10 Анатомія людини
- ОК 11 Гістологія, цитологія та ембріологія
- ОК 12 Фізіологія
- ОК 14 Біохімія
- ОК 16 Догляд за хворими (практика)

ОК 20 Патоморфологія
ОК 21 Патофізіологія
ОК 22 Фармакологія
ОК 23 Пропедевтика внутрішньої медицини
ОК 24 Пропедевтика педіатрії
ОК 27 Сестринська практика
ОК 28 Радіологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Лікувальна справа», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.	ПРН 1.
Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров’я.	ПРН 2.
Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров’я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.	ПРН 3.
Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).	ПРН 4.
Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.	ПРН 5.
Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб’єктивних і об’єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров’я (за списком 2).	ПРН 6.

Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).	ПРН 7.
Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.	ПРН 8.
Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ПРН 9.
Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН 10.
Визначати тактику та надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.	ПРН 14.
Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.	ПРН 17
Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.	ПРН 18.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Неврологія**»:

Шифр ОРН	Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
ОРН 1	Здатність здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.	ПРН 1
ОРН 2	Мати уявлення про ознаки психічних розладів, підходи до їх класифікації та діагностики	ПРН 2
ОРН 3	Здатність встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання	ПРН 3
ОРН 4	Здатність встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання	ПРН 4
ОРН 5	Здатність збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму	ПРН 5
ОРН 6	Вміти встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованих рішення та аналізу отриманих даних.	ПРН 6
ОРН 7	Вміти призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження	ПРН 7
ОРН 8	Здатність визначити головний клінічний синдром шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин	ПРН 8
ОРН 9	Вміти призначати лікування хворих, враховуючи вік пацієнта, в умовах психіатричного закладу та в умовах амбулаторного лікування	ПРН 9
ОРН 10	Здатність визначати необхідний режим праці, на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами	ПРН 10
ОРН 11	Вміти надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах в неврологічній практиці лікаря	ПРН 14
ОРН 12	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних	ПРН 17

	етичних та юридичних норм.	
ОРН 13	Вміти визначати стан обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах психіатричного закладу на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини	ПРН 18

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

ОРН 1. – Моделювання клінічних ситуацій, метод кейзів, симуляційні моделі. Огляд тематичних пацієнтів.

ОРН 2. – Тестові задачі. Оцінка тематичних лабораторних результатів та методів досліджень. Аналіз матеріалів обстеження тематичних пацієнтів.

ОРН 3. – Тестові задачі. Симуляційні моделі. Таблиці диференційних діагнозів. Аналіз даних тематичних пацієнтів.

ОРН 4. – Тестові задачі. Симуляційні моделі. Тестове призначення лікування тематичним пацієнтам.

ОРН 5. – Тестові задачі. Оцінка практичних навичок. Робота з моделями екстрених ситуацій.

ОРН 6. – Тестові задачі. Оцінка практичних навичок. Симуляційні методики.

ОРН 7. – Тестові задачі. Розбір клінічних випадків. Самостійна робота студентів. Аналіз результатів обстежень.

ОРН 8. – Тестові задачі. Розбір клінічних випадків. Аналіз результатів обстеження тематичних пацієнтів.

ОРН 9. – Моделювання клінічних ситуацій, метод кейзів, симуляційні моделі. Аналіз документації тематичних пацієнтів. Тестова виписка лікарняних листів, ознайомлення з сучасними принципами ведення документації в електронному варіанті.

ОРН 10. – Тестові задачі. Розбір клінічних випадків. Симуляційні методики. Аналіз дії при комі нез'ясованої етіології.

ОРН 11. – Тестові задачі. Розбір клінічних випадків. Симуляційні методики. Аналіз дії при комі нез'ясованої етіології.

ОРН 12. – Моделювання клінічних ситуацій, метод кейзів, симуляційні моделі. Участь в практичній діяльності, введення медикаментозних препаратів.

ОРН 13. – Моделювання клінічних ситуацій, метод кейзів, симуляційні моделі. Аналіз документації тематичних пацієнтів. Тестова виписка лікарняних листів, ознайомлення з сучасними принципами ведення документації в електронному варіанті.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, тестовий контроль, практичні навички.

Форма модульного контролю: усне опитування, тестовий контроль, практичні навички.

Форма підсумкового семестрового контролю: усне опитування, тестовий контроль, практичні навички.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6				40	100
10	10	10	10	10	10					

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	IX	40	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... – теми

IX – історія хвороби

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль ...	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	60	9	55		
Історія хвороби (курсова робота)			1	5		
Модульна контрольна робота	1	40	1	40		
Разом		100		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка за підсумковий модульний контроль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкової модульної контрольної роботи (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модулю — 100, в тому числі за поточну навчальну діяльність - 60 балів, за результатами модульного підсумкового контролю - 40 балів.

Поточний контроль здійснюється на кожному лабораторному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

Вага кожної теми в межах одного модуля має бути однаковою, але може бути різною для різних модулів однієї дисципліни і визначається кількістю тем в модулі.

При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 5-ти бальною традиційною шкалою, які потім конвертуються у бали в залежності від кількості тем у модулі. В програмі була застосована така система конвертації традиційної системи оцінки у бали:

Традиційна оцінка	Конвертація у бали	
	Модуль 1	Модуль 2
"5"	10	6
"4"	8	5
"3"	6	4
"2"	2	2
«1"	0	0

Максимальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модуля, дорівнює 100 балам. Вона вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці "5", на кількість тем у модулі.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці "3", на кількість тем у модулі.

Оцінювання самостійної роботи:

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при підсумковому модульному контролі.

Підсумковий модульний контроль:

Підсумкова модульна контрольна робота проводиться за допомогою письмового тестування, усного опитування та практичної навички. Форма проведення підсумкового модульного контролю має бути стандартизованою і включати контроль теоретичної і практичної підготовки.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 40 балів: з них: 10 балів за комп'ютерне тестування, 20 балів – усне опитування, 10 балів практична навичка. Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 25 балів.

Для контролю письмового тестування пропонується п'ять завдань, чотири з яких теоретичні питання за темами Модуль 1 та Модуль 2 і одна ситуаційна задача. Кожне завдання оцінюється у два бали.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка з навчальної дисципліни «Неврологія» виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за модулі, на які структурована навчальна дисципліна.

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалами ECTS та 5-ти бальною (традиційною):

Оцінка з дисципліни FX, F («2») виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка з дисципліни FX («2») виставляється студентам, які не набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, або не склали модульний підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю, не більше 2-х разів, під час зимових канікул та впродовж двох (додаткових) тижнів після закінчення весняного семестру за графіком.

Студенти, які отримали оцінку F («2») по завершенні вивченні дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного модуля, або не набрали за поточну навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180 – 200	A	відмінно	зараховано
164-179	B	добре	
148-163	C		
128-147	D	задовільно	
120-127	E		
70-119	FX	незадовільно	не зараховано
0-69	F	незадовільно	не зараховано

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Анатомо-фізіологічні особливості та методика обстеження, чутливості, рухів, рефлексів.

Класифікація порушення чутливості. Поверхнева чутливість. Спіноталамічний шлях. Глибока чутливість. Шлях Голя і Бурдаха. Складна чутливість. Кіркові центри чутливості та рухи. Поняття гомункулуса. Типи порушення види порушення чутливості. Загальне поняття про рефлекс. Рефлекторна дуга.

Тема 2. Анатомо-фізіологічні особливості та методика обстеження чутливості, рухів, рефлексів.
Фізіологічні рефлекс: з окістя, шкірні, сухожильні. Патологічні рефлекс. Рефлекс орального автоматизму. Пірамідні рефлекс. Менінгеальні рефлекс. Симптоми натягу. Пірамідний шлях. Поняття про рухи. Центральний парез. Периферичний парез. Види підвищення м'язового тону.

Тема 3. Анатомія, фізіологія, симптоми ураження спинного мозку, мозочка, методика обстеження.

Спинний мозок – анатомія та будова. Поняття про сегмент спинного мозку. Шийне потовщення. Поперекове потовщення. Співвідношення сегментів до хребців. Основні провідникові шляхи спинного мозку. Сегментарний тип порушення чутливості. Синдром ізольованого ураження задніх канатиків. Передньороговий синдром. Задньороговий синдром. Синдром Броун-Секара.

Тема 4. Анатомія, симптоми ураження черепних нервів, методика обстеження.

Нюховий нерв. Зоровий нерв. Окоруховий нерв. Блоковидний нерв. Трійчастий нерв. Відвідний нерв. Лицевий нерв. Вестибулярно-кохлеарний нерв. Язико-глотковий нерв. Блукаючий нерв. Додатковий нерв. Під'язиковий нерв. Альтернуючі синдром середнього мозку. Альтернуючі синдром моста. Альтернуючі синдроми довгастого мозку.

Тема 5. Перший кредит по топічній діагностиці стовбура мозку.

Аналіз і задача розладів чутливості. Розлади рухів. Розлади рефлексів. Основні симптоми ураження спинного мозку. Типові клінічні прояви при ураженні спинного мозку на різних рівнях. Типова клініка ураження черепно мозкових нервів. Альтернуючі симптоми при ураження мозку на різних рівнях.

Тема 6. Анатомія, симптоми ураження підкіркових структур мозку, вегетативної нервової системи, ретикулярної формації, кори та лабораторні методи обстеження.

Клініка та симптоми ураження лобної частки. Клініка ураження скроневої частки головного мозку. Клініка ураження тім'яної частки головного мозку. Клініка ураження потиличної частки головного мозку. Ураження базальних гангліїв. Ураження внутрішньої капсули.

Тема 7. Перший модуль. Тема – топічна діагностика головного та спинного мозку.

Аналіз і задача розладів чутливості. Розлади рухів. Розлади рефлексів. Основні симптоми ураження спинного мозку. Типові клінічні прояви при ураженні спинного мозку на різних рівнях. Типова клініка ураження черепно мозкових нервів. Альтернуючі симптоми при ураження мозку на різних рівнях. Типові клінічні прояви ураження кори та підкіркових структур.

Модуль 2

Тема 1. Захворювання периферичної нервової системи (радикулопатії, невропатії, полінейропатії, плексити, невралгії).

Типові симптоми ураження нервів рухи – звисаюча рука, мавпяча рука, кігтиста рука, рука пророка. Дегенеративні захворювання хребта. Покази до оперативного втручання з приводу кили диску в плановому порядку та ургентному порядку. Основні принципи медикаментозного лікування дегенеративних захворювань хребта. Полінейропатії. Невралгії трійчастого нерву. Неврит лицьового нерву.

Тема 2. Нейроінфекція: менінгіти, арахноїдити, енцефаліти, мієліти, поліомієліти.

Менінгіт – клініка. Енцефаліт клініка. Базові різниці між енцефалітом та менінгітом. Гемато-енцефалічний бар'єр. Принципи антибіотикотерапії. Мієліти – типова картина перебігу. Наслідки перенесеної нейроінфекції. Поліомієліт.

Тема 3. Доінсультні форми порушень мозкового кровообігу: ППНМК, ТІА, ГЦК, ГГЕП. Фактори ризику ССЗ.

Фактори ризику серцево-судинних захворювань. Кореговані фактори. Не кориговані фактори. Антиагреганти та антикоагулянти. Гіпотензивні препарати. Статини. Поняття про транзиторну ішемічну атаку. NNT. NNH. Використання систем для профілактики. Корекція гіпертонічної хвороби. Кардіальні патології предиктори розвитку інсульту.

Тема 4. Мозкові інсульти: ішемічний, геморагічний. Наслідки після перенесених інсультів. Принципи профілактики ССЗ.

Ішемічний інсульт. Тактика щодо артеріального тиску в гострий період інсульту. Поняття про гемоделюцію. Боротьба з набряком головного мозку. Профілактика тромбемболії легеневої артерії. Принципи догляду за хворими з ішемічним інсультом. Поняття про тромболізис. Геморагічний інсульт класифікація. Покази до хірургічного лікування геморагічного інсульту. Субарахноїдальний крововилив. Поняття про вазоспазм. Принципи медикаментозного та хірургічного лікування аневризм судин головного мозку.

Тема 5. Другий кредит по пройденим темам. Початок курації хворих (написання історії хвороби). Менінгіт. Енцефаліт. Менінгоенцефаліт. Принципи антибіотикотерапії нейроінфекції. Мієліти. Дегенеративні захворювання хребта. Типова клініка ураження периферичних нервів. Неврит лицьового нерву. Невралгія трійчастого нерву. Тунельні синдроми. Фактори ризику розвитку серцево-судинних захворювання. Інсульт ішемічний та геморагічний. Поняття про тромболізис. Субарахноїдальний крововилив.

Тема 6. Демієлінізуючі захворювання нервової системи: розсіяний склероз. ГРЕМ. Черепно-мозкова травма: струс головного мозку, забій головного мозку.

Розсіяний склероз. Класифікація. Клінічний перебіг. Гострий розсіяний енцефаломієліт. Оптикомієліт Девіка. Критерії Макдональда. Поняття демієлінізації. Струс головного мозку. Забій мозку різного ступеня вираженості. Стиснення головного мозку. Епідуральна гематома. Субдуральна гематома. Хреботно-спінальна травма.

Тема 7. Епілепсія, захворювання вегетативної нервової системи. Студенти здають історію хвороби. Соматоневрологія та неврози.

Класифікація епілепсії по етіології. Класифікація епілепсії нападам. Гострий симптоматичний епінапад. Ізольований судомний напад. Перша допомога при генералізованому тоніко-клонічному нападі. Поняття про епістатус. Роль нейровізуалізація в діагностиці та лікуванні епілепсії. Роль ЕЕГ в діагностиці та лікуванні епілепсії. Психогенні не епілептичні напад. Неврози. Конверсійний розлад. Обсесивно-компульсивний розлад. Відбір пацієнтів для курації.

Тема 8. Третій кредит по пройденим темам. Захист історії хвороби.

Розсіяний склероз. Гострий розсіяний енцефаліт. Струс мозку. Забій головного мозку. Здавлення головного мозку. Тактика при мозкових гематомах. Епілепсія. Неврози. Психогенні не епілептичні напади.

Тема 9. Бічний аміотрофічний склероз. Нейросифіліс, нейроревматизм. Сирінгомієлія.

Бічний аміотрофічний синдром. Комбіноване ураження пірамідного шляху. Нейросифіліс. Симптом Аргайла-Робертсона. Нейроревматизм. Мала хорея. Передньорогова форма сирінгомієлії. Задньорогова форма сирінгомієлії. Змішана форма сирінгомієлії.

Тема 10. Другий модуль по пройденим темам. Другий рейтинг.

Менінгіт. Енцефаліт. Менінгоенцефаліт. Принципи антибіотикотерапії нейроінфекції. Мієліти. Дегенеративні захворювання хребта. Типова клініка ураження периферичних нервів. Неврит лицьового нерву. Невралгія трійчастого нерву. Тунельні синдроми. Фактори ризику розвитку серцево-судинних захворювання. Інсульт ішемічний та геморагічний. Поняття про тромболізис. Субарахноїдальний крововилив. Розсіяний склероз. Гострий розсіяний енцефаліт. Струс мозку. Забій головного мозку. Здавлення головного мозку. Тактика при мозкових гематомах. Епілепсія. Неврози. Психогенні не епілептичні напади. БАС. Нейросифіліс. Нейроревматизм.

Тема 11. Робота в поліклініці.

Прийом з практикуючим лікарем. Аналіз клінічних випадків.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	у тому числі					
	Усього	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
7,8-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Анатомо-фізіологічні особливості та методика обстеження, чутливості, рухів, рефлексів.	4		4			
Тема 2. Анатомо-фізіологічні особливості та методика обстеження чутливості, рухів, рефлексів.	10	2	4			4
Тема 3. Анатомія, фізіологія, симптоми ураження спинного мозку, мозочка, методика обстеження.	8		4			4
Тема 4. Анатомія, симптоми ураження черепних нервів, методика обстеження.	10	2	4			4
Тема 5. Перший кредит по пройденим темам.	4		4			
Тема 6. Анатомія, симптоми ураження підкіркових структур мозку та кори.	8		4			4
Модульна контрольна робота	4		4			
Разом за модуль	48	4	28			16
Модуль 2						
Тема 1. Захворювання периферичної нервової системи (радикулопатії, невропатії, полінейропатії, плексити, невралгії).	10	2	4			4
Тема 2. Нейроінфекція: менінгіти, арахноїдити, енцефаліти, мієліти, поліомієліти.	4		4			
Тема 3. Доінсультні форми порушень мозкового кровообігу: ППНМК, ТІА, ГЦК, ГГЕП. Фактори ризику ССЗ.	8		4			4
Тема 4. Мозкові інсульти: ішемічний, геморагічний. Наслідки після перенесених інсультів. Принципи профілактики ССЗ.	10	2	4			4
Тема 5. Другий кредит по пройденим темам. Початок ку рації хворих (написання історії хвороби).	4		4			
Тема 6. Демієлінізуючі захворювання нервової системи: розсіяний склероз. ГРЕМ. Черепно-мозкова травма: струс головного мозку, забій головного мозку.	8		4			4
Тема 7. Епілепсія, захворювання вегетативної нервової системи. Студенти здають історію хвороби. Соматоневрологія та неврози.	10	2	4			4
Тема 8. Третій кредит по пройденим темам. Захист історії хвороби.	4		4			
Тема 9. Бічний аміотрофічний склероз. Нейросифіліс, нейроревматизм. Сирінгомієлія.	8		4			4
Тема 10. Робота в поліклініці.	2		2			
Модульна контрольна робота	4		4			

Разом за модуль	72	6	42			24
Разом за семестр	120	10	70			40

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Анатомо-фізіологічні особливості та методика обстеження, чутливості, рухів, рефлексів.	4	
2	Анатомо-фізіологічні особливості та методика обстеження чутливості, рухів, рефлексів.	4	
3	Анатомія, фізіологія, симптоми ураження спинного мозку, мозочка, методика обстеження.	4	
4	Анатомія, симптоми ураження черепних нервів, методика обстеження.	4	
5	Перший кредит по пройденим темам.	4	
6	Анатомія, симптоми ураження підкіркових структур мозку та кори.	4	
7	Перший модуль	4	
8	Захворювання периферичної нервової системи (радикулопатії, невропатії, полінейропатії, плексити, невралгії).	4	
9	Нейроінфекція: менінгіти, арахноїдити, енцефаліти, мієліти, поліомієліти.	4	
10	Доінсультні форми порушень мозкового кровообігу: ППНМК, ТІА, ГЦК, ГГЕП. Фактори ризику ССЗ.	4	
11	Мозкові інсульти: ішемічний, геморагічний. Наслідки після перенесених інсультів. Принципи профілактики ССЗ.	4	
12	Другий кредит по пройденим темам. Початок ку рації хворих (написання історії хвороби).	4	
13	Демієлінізуючі захворювання нервової системи: розсіяний склероз. ГРЕМ. Черепно-мозкова травма: струс головного мозку, забій головного мозку.	4	
14	Епілепсія, захворювання вегетативної нервової системи. Студенти здають історію хвороби. Соматоневрологія та неврози.	4	
15	Третій кредит по пройденим темам. Захист історії хвороби.	4	
16	Бічний аміотрофічний склероз. Нейросифіліс, нейроревматизм. Сирінгомієлія.	4	
17	Робота в поліклініці	2	
18	Другий модуль	4	
Разом		70	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Анатомія, симптоми ураження вегетативної нервової системи, методика обстеження.	4	
2	Анатомія, симптоми ураження ретикулярної формації, методика обстеження.	4	
3	Анатомія, симптоми ураження комісуральних шляхів, методика обстеження.	4	
4	Лабораторні методи обстеження в неврології	4	
5	Біль голови	4	
6	Мігрень	4	

7	Професійні захворювання нервової системи	4	
8	Нейробруцельоз	4	
9	Екстремальні стани.	4	
10	Ураження ЦНС при ВІЛ та СНІД	4	
	Разом	40	

6.5. Індивідуальні завдання

1. Написання презентацій на тему неврологічних захворювань у відомих людей (Рузвельт, Стівен Хокінг, доктор Ксав'єр).
2. Створення доповідей на тему умовних пацієнтів (Хвора №13, вигадані персонажі).
3. Контраверсійний клуб на різні теми з неврології.
4. Підготовка відеопрезентацій по різноманітним неврологічними захворюванням.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: Мультимедійні проекти, ноутбуки, комп'ютери.

Програмне забезпечення: комп'ютерна програма для тестування X-TLS з відкритою ліцензією, сайт електронного навчання УжНУ e-learn.uzhnu.edu.ua.

Відповідно із договором із КНП «ОКЦНН» ЗОР – використовується магнітно-резонансний томограф «KONG-ZONG» 2006 року виробництва (Китай). Комп'ютерений томограф «Siemens 2015» Використовується 32 каналний енцефалограф – «Nicolet ONE» 2007 (США)

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Григорова І.А., Соколова Л.І. «Неврологія» - Київ ВСВ «Медицина» - 2014 – 674с.
2. Булеца Б.А., Адамчо Н.Н., Смоланка В.І. "Методичні розробки для самостійної роботи студентів під час підготовки до практичного заняття по неврології (загальна неврологія)". ДВНЗ "УжНУ". – Ужгород. "Говерла". – 2017. – 62 с.
3. Булеца Б.А., Адамчо Н.Н., Смоланка В.І. "Методичні розробки для самостійної роботи студентів під час підготовки до практичного заняття по неврології (клінічна неврологія)". ДВНЗ "УжНУ". – Ужгород. "Говерла". – 2012. – 60 с.
4. Неврологія /С.М.Віничук, Т.І.Ілляш, О.А.Мяловицька та інш.; За ред. С.М.Віничука. – К.: Здоров'я, 2008.- 664с.
5. Ярош О.А. Нервові хвороби. – 1993. – 482с.

Допоміжна література

1. Головацький А.С. Функціональна анатомія проєкційних провідних шляхів центральної нервової системи і черепних нервів у схемах. – Ужгород. 2011. – 61 с.
2. Вінничук С.М., Прокопів М.М. Гострий ішемічний інсульт. – Київ: Наукова думка. – 2006. – 286с.
3. Орос М.М. У пошуках невідомої планети або псевдоепілепсія. Монографія. Ужгород. ДВНЗ «УжНУ», 2021, 528с
4. Орос М.М., Смоланка В.І. / Під ред. М.М. Ороса та В.І. Смоланка. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021, 116с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.ulae.org.ua/index.php/uk/>
2. <https://neurology.in.ua/>
3. <https://www.ilae.org/>
4. <http://ukrneuroj.com.ua/>
5. <http://www.mif-ua.com/archive/mezhdunarodnyij-nevrologicheskij-zhurnal/numbers>

Список 1 (синдроми та симптоми)

1. акромегалія
2. біль в кінцівках та спині
3. бульбарний синдром
4. головний біль
5. дисфагія
6. запаморочення
7. кома
8. менінгеальний синдром
9. парези, паралічі
10. порушення мови (афазія)
11. розлади свідомості
12. синдром деменції
13. судоми
14. часткова або повна втрата зору
15. часткова або повна втрата слуху

Список 2 (захворювання)

I) Розлади психіки та поведінки:

1. епілепсія
2. невротичні розлади

II) Хвороби нервової системи

3. внутрішньочерепна травма
4. менінгіти, енцефаліти
5. мігрень та інші види головного болю
6. перинатальна енцефалопатія
7. порушення вегетативної нервової системи
8. порушення мозкового кровообігу
9. вертеброгенні захворювання нервової системи, нейропатії та полінейропатії
10. розсіяний склероз
11. хронічні професійні ураження (вібраційна хвороба, професійні дискінезії)
12. інсульти (ішемічний, геморагічний)

Список 3 (невідкладні стани)

1. гостра церебральна недостатність
2. епілептичний статус
3. колапс
4. порушення свідомості та коматозні стани
5. судомний синдром

Список 4 (лабораторні та інструментальні дослідження)

1. креатинін, сечовина крові та сечі, швидкість клубочкової фільтрації
2. електроліти крові
3. амінотрансферази крові
4. загальний білірубін крові та його фракції
5. коагулограма
6. ехокардіографія та доплерографія
7. загальний аналіз крові
8. загальний аналіз спинномозкової рідини
9. експрес-тести на вірусні захворювання
10. ампліфікаційні методи при інфекційних хворобах (ПЛР, ЛЛР)
11. рентгеноконтрастна ангіографія
12. методи інструментальної візуалізації черепа, хребта, спинного мозку, кісток та суглобів

Список 5 (медичні маніпуляції)

1. встановлювати назогастральний та орогастральний зонд
2. проводити введення лікарських речовин (внутрішньовенне струминне та крапельне, внутрішньокісткове), в т.ч. у польових умовах
3. забезпечувати периферичний венозний доступ
4. вимірювати артеріальний тиск

Додаток

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)